

Пропозиції
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

до проєкту Закону України

«Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення відповідальності за незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту»

(назва законопроєкту)

Народні депутати України: Циба Т.В., Тарасенко Т.П., Горбенко Р.О. та інші
(ініціатор(и) законопроєкту)

реєстр. номер 9028 від «17» лютого 2023 р.

Пропозиції надаються до першого читання

1. **МОЗ: проєкт Закону потребує доопрацювання**

(чітка позиція ОБВ до законопроєкту)

2. Міністерство охорони здоров'я України в межах компетенції опрацювало проєкт Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення відповідальності за незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту» (далі – проєкт Закону) та повідомляє.

Пунктом 2 розділу II проєкту Закону пропонується внести зміни до статті 44 Кодексу України про адміністративні правопорушення, якою передбачено, зокрема:

«Особа, визнана хворою на психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання наркотичних засобів і психотропних речовин, що дала згоду або розпочала добровільне лікування, може бути звільнена судом від адміністративної відповідальності за дії, передбачені частиною першою цієї статті.

Особа, визнана хворою на психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання наркотичних засобів і психотропних речовин, що ухиляється від добровільного лікування або продовжує після лікування вживати наркотичні засоби без призначення лікаря, за рішенням суду може бути направлена на лікування від психічних та поведінкових розладів внаслідок вживання наркотичних засобів і психотропних речовин до спеціалізованого лікувального закладу органів охорони здоров'я. Спеціалізовані лікувальні і лікувально-виховні заклади для неповнолітніх визначаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну охорони здоров'я. Порядок лікування таких хворих та

функціонування спеціалізованих закладів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

У разі вчинення особою правопорушення, передбаченого частинами першою – третьою цієї статті, суд під час вирішення питання про накладення адміністративного стягнення має право одночасно вирішити питання про направлення особи на медичний огляд чи медичне обстеження для визначення наявності або відсутності психічних та поведінкових розладів внаслідок вживання наркотичних засобів і психотропних речовин».

Однак, запропоновані зміни суперечать статті 14 Закону України «Про психіатричну допомогу» (далі – Закон), якою визначено, що особа, яка страждає на психічний розлад, може бути госпіталізована до закладу з надання психіатричної допомоги без її усвідомленої письмової згоди або без письмової згоди її законного представника, якщо її обстеження або лікування можливі лише в стаціонарних умовах, та при встановленні в особи тяжкого психічного розладу, внаслідок чого вона вчиняє чи виявляє реальні наміри вчинити дії, що являють собою безпосередню небезпеку для неї чи оточуючих, або неспроможна самотійно задовольняти свої основні життєві потреби на рівні, який забезпечує її життєдіяльність.

Відповідно до статті 1 Закону України психічні розлади – розлади психічної діяльності, визнані такими згідно з чинною в Україні Міжнародною статистичною класифікацією хвороб, травм і причин смерті.

Психічні розлади психіки та поведінки, внаслідок вживання наркотичних речовин відповідно до Міжнародної класифікації хвороб 10 (МКХ-10) відносяться до розділу F10-F19 «Розлади психіки та поведінки».

Відповідно до статті 14 Закону особа, яка страждає на психічний розлад, може бути госпіталізована до закладу з наданням психіатричної допомоги без її усвідомленої письмової згоди або без письмової згоди її законного представника, якщо її обстеження або лікування можливі лише в стаціонарних умовах, та при встановленні в особи тяжкого психічного розладу, внаслідок чого вона: вчиняє чи виявляє реальні наміри вчинити дії, що являють собою безпосередню небезпеку для неї чи оточуючих, або неспроможна самотійно задовольняти свої основні життєві потреби на рівні, який забезпечує її життєдіяльність.

Окрім цього, згідно статті 19 Закону примусові заходи медичного характеру (далі – ПЗМХ) застосовуються за рішенням суду у випадках та в порядку, встановлених Кримінальним, Кримінальним процесуальним кодексами України та іншими законами.

Враховуючи вищезазначене, абзац дев'ятий пункту 2 розділу II проекту Закону потребує узгодження зі статтями 14 та 19 Закону.

Окрім цього, у проекті Закону вживаються терміни «спеціалізовані лікувальні» і «лікувально-виховні заклади». Проте, в законодавстві України відсутнє визначення таких закладів. Згідно статті 1 Закону заклад з надання психіатричної допомоги - психіатричний, наркологічний чи інший спеціалізований заклад охорони здоров'я, центр, відділення, кабінет тощо, інші заклади та установи будь-якої форми власності, діяльність яких пов'язана з наданням психіатричної допомоги.

Тому потребує уточнення, яким саме шляхом до особи, хворої на психічні розлади внаслідок вживання психоактивних речовин може бути застосовано, передбачені Законом України «Про психіатричну допомогу» види примусових заходів медичного характеру та поміщення її до закладу з надання психіатричної допомоги.

Разом з цим, Законом передбачено механізм добровільного лікування, шляхом надання пацієнтом усвідомленої згоди.

Враховуючи вищезазначене, проєкт Закону потребує доопрацювання в частині узгодження запропонованих змін до статті 44 Кодексу України про адміністративні правопорушення із нормами законодавства у сфері охорони здоров'я, зокрема визначеними Основами законодавства України про охорону здоров'я та Законом України «Про психіатричну допомогу».

(обґрунтування позиції ОБВ)

Міністр

Віктор ЛЯШКО

«   » _____ 2023 р.